

MÁSODIK RÉSZ

AZ ADATOK

RÖVIDÍTÉSEK

I. SZÓRÖVIDÍTÉSEK.

Abbreviationes verborum.

B = bizonytalan nevű; nomine incertus; unbestimmten Namens; de nom incertain; names of uncertain origin.

M = magyar nevű; nomine hungarus; ungarischen Namens; nom hongrois; Hungarian name.

N = német nevű; nomine germanus; deutschen Namens; nom allemand; german name.

O = oláh nevű; nomine valahus; walachischen Namens; nom roumain; walachian name.

Sz = szláv nevű; nomine slavus; slavischen Namens; nom slave; slav name.

T = török nevű; nomine turcus; türkischen Namens; nom turc; turkish name.

C = cigány; zingarus; Zigeuner; Tzigane; Gypsy.

Ö = örmény; armenus; Armenier; Arménien; Armenian.

Zs = zsidó; judaeus; Jude; Juif; Jew.

b = bizonytalan; incertum; unbestimmt; incertain; uncertain.

c = colonus; jobbágy; Fronbauer; serf; serf (vassal).

cb = combusta; leégett; abgebrannt; incendié; burnt down.

chr = pecuniam christianitatis praestans (pecunia ab inquilinis et procreationes non habentibus colonis pro decima praestita): keresztyénpénzt fizető (a dézsma alkalmával fizették zsellérek és olyan jobbágyok, akiknek nem volt gabonatermésük); „pecunia christianitatis”-Zahler (als Zehent haben die behaustere Inwohner und solche Fronbauer gezahlt, welche keine Getreideernte hatten); payant la „pecunia christianitatis” (payée à l’occasion de la levée de la dîme par les brassiers et les serfs n’ayant pas récolté des céréales); payer of „pecunia christianitatis” (it was paid as tithe by socmen and such serfs who had no corn-production).

cp = colonialis porta („porta” vide inferius); jobbágyporta (a „portá”-ról alább); Bauernhof („porta” s. unten); porta de serf (pour „porta” v. plus bas); porta of serfs (about the „porta” see later).

d = domus; ház; Haus; maison; house.

des = deserta; elhagyott; verlassen; désert; deserted.

- é. á.** = évi átirat (levéltári jelzetben); transsumptum de anno – (in signaturis archivalium); Trannsumptum vom Jahre – (in archivalischen Bezeichnungen); transscription de l’an – (dans les cotes d’archives); transscription from the year – (in archival notations).
- e. n.** = egyes név, azaz egy tagból álló személynév; nomen personae unius verbi; Personennamen nur aus einem Worte; nom de personne d’un seul mot; name consisting of one word.
- é. n.** = év nélkül (levéltári jelzetben); sine dato (in signaturis archivalium); ohne Datum (in archivalischen Bezeichnungen); sans date (dans les cotes d’archives); without date (in archival notations).
- extr** = extraneus; idegen; Fremder; étranger; extraneous.
- fr** = decimam frugum praestans; gabonadézmát fizető; Getreidezehent-Zahler; payant la dîme des céréales; one who pays corn-tithes.
- i** = inquilinus; zsellér; behauster Inwohner (Hintersass, Söldner); brassier, manant (laboureur de bras); socman (tenant).
- ip** = integra porta; egész jobbágyporta; ganzer Bauernhof; „porta” entière; a whole serf’s „porta”.
- is** = integra sessio; egész jobbágytelek; ganzer Bauerngrund; fonds (terre) serve intégral; a whole serf-tenement.
- j** = judex; bíró; Schulze; maire; village mayor.
- mp** = media porta; félporta; halber Bauernhof; demi-porta; half serf-porta.
- ms** = media sessio; fél jobbágytelek; halber Bauerngrund; moitié d’un fond serve; half serf-tenement.
- nd** = nova domus; új ház; neues Haus; maison nouvelle; new house.
- p** = porta (fundus contributionis temporibus citatis circiter uni integrae coloniali sessioni aequalis); királyi adóalap, mely a munkában tárgyalt korban kb. egy egész jobbágyteleknek felelt meg; königlicher Steuergrund in der zitierten Zeit ungefähr einem Bauerngrund entsprechend; base d’impôt royal qui, à l’époque en question, correspondait à peu près à une terre serve; royal tax-unit which in the noted years corresponded to a whole serf’s tenement.
- pf** = pecuniam falcis praestans (idem, quod „chr”, v. ibidem); sarlopénzt fizető (ugyanaz mint a „chr”, l. ott) „pecunia falcis”-Zahler (derselbe, wie „chr”, s. dort); payant la „pecunia falcis” (ce terme équivant à „chr”, v. plus haut); payer of „pecunia falcis” (the same as „chr”, see there).
- p. inqu.** = porta inquilinaria; zsellérporta; Hintersassenhof; porta des brassiers; socman’s porta.
- pp** = pauper; szegény; Armer (d. h. Fronbauer); pauvre (indigent); poor.
- qus** = quarta sessio; negyed jobbágytelek, viertel Bauerngrund; quart d’une fonds serve; one quarter of a serf’s tenement.
- s** = sessio (fundus intravillanus cum appertinentiis campestribus); jobbágytelek (a belső telek a mezőbeli tartozékokkal együtt); Bauergrund (innerer Grund samt den zugehörigen

- Feldern); fonds, terre serve (fonds intérieur avec les appartenances rurales); serf's tenement (inner tenement together with the rural appurtenances).
- si** = subinquinus; házatlan zsellér; unbehauster Inwohner (Häusler); brassier sans maison; socman who owns no house.
- ss** = servus; szolga; Knecht; serviteur; servant.
- sz. v.** = század végén (levéltári jelzetben keltezetlen iratok megjelölésében); fine seculi (in signaturis archivalium sine dato); am Ende des Jahrhunderts (in archivalischen Signaturen nichtdatierten Schriften); à la fin du siècle (dans les cotes des chartes non datées); at the end of the century (in archival notations, designing undated documents).
- ts** = tertia sessio; harmad jobbágytelek; drittel Bauerngrund; tiers d'un fond serve; one third of a serf's tenement.

II. FORRÁSJELZÉSEK

Abbreviationes fontium.

a) Levéltári jelzések.

Abbreviationes signaturarum archivalium.

- Acta Part.** = Acta Particularia. – Országos Levéltár, m. kir. kancellária levéltára.
- CR** = Conscriptiones Regnicolares annorum 1715 et 1720. – Országos Levéltár, régi országos levéltár.
- Dec. Ber.** = Conscriptiones decimarum comitatus Beregiensis. – Országos Levéltár, m. kir. kamara levéltára.
- Dec. Szatm.** = Conscriptiones decimarum comitatus Szatmariensis. – U. ott.
- Dec. Ug.** = Conscriptiones decimarum comitatus Ugocsensis. – U. ott.
- Dic.** = Conscriptiones dicarum comitatus Ugocsensis. – U. ott.
- Dl.** = Diplomataikai gyűjtemény. – Országos Levéltár.
- Helyt. Inv. Nob.** = Investigatio nobilium. – Országos Levéltár, m. kir. helytartótanács levéltára.
- Helyt. Nob.** = Nobilitare. – U. ott.
- Ibr.** = Ibrányi család levéltára. – Országos Levéltár, múzeumi levéltár.
- Kállay** = Kállay család levéltára. – U. ott.
- Kir. Könyv** = Királyi Könyv. – Országos Levéltár, m. kir. kancellária levéltára.
- Kom. jz.** = Néhai Komáromy Andrásnak Ugocsa megye történetére összegyűjtött és halála után az Országos Levéltár múzeumi levéltárában letétben elhelyezett jegyzetei.
- Lel. Acta** = Acta Conventus Lelesziensis. – A leleszi konvent hiteltes helyi országos levéltára.

- Lel. Met. Ber.** = Metales comitatus Beregiensis. – U. ott.
Lel. Met. Ug. = Metales comitatus Ugocsensis. – U. ott.
Lel. Prot. = Protocollum. – U. ott.
Lel. Prot. Parvum = Protocollum Parvum. – U. ott.
Lel. Stat. = Staturiae. – U. ott.
Missiles = Országos Levéltár, m. kir. kamara levéltára.
Nagyid. = Nagyiday család levéltára. – U. ott.
NRA = Neo-Registrata Acta. – II. ott.
P. = Processus Tabulares. – Országos Levéltár, m. kir. kúria. (A P.4.-jelzetűek egyszerű, a P.5.-jelzetűek fellebbezett táblai perek.)
OL = Országos Levéltár, Budapest.
Per. = Perényi család levéltára. – Országos Levéltár, múzeumi levéltár.
UC = Urbaria et Conscriptiones. – Országos Levéltár, m. kir. kamara levéltára.
Ug. jkv. = Ugocsa megye jegyzőkönyve. – Ugocsa megye levéltára.
Ujh. = Újhelyi család levéltára. – Országos Levéltár, m. kir. kamara levéltára.
Ujh. Dl. = Az Újhelyi család levéltárának középkori oklevelei. – Országos Levéltár, diplomatikai gyűjtemény.
UT = Úrbéri tabella. (A Mária Terézia-féle úrbérrendezés során készített táblázatos kimutatások és a kapcsolatos iratok.) – Országos Levéltár, m. kir. helytartótanács levéltára.
Zolt. = Csepei Zoltán család levéltára. – Országos Levéltár, múzeumi levéltár.

b) Könyvészeti jelzések.

Abbreviationes librorum citatorum.

- Anj.** = Anjoukori okmánytár. I–VII. Bpest. 1878–1920.
Arch. Közl. = Archeológiai Közlemények. Bpest. 1859(I)–1899. (XXI.)
Balogh = Balogh Pál: A népfajok Magyarországon. Bpest. 1902.
Bern. E. W. = Berneker: Etymologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen. Heidelberg, 1914.
Corp. Stat. = Kolozsvári Óvári: Corpus Statutorum Hungariae Municipalem (A magyar törvényhatóságok jogszabályainak gyűjteménye). I–V. Bpest, 1885–1894.
Csánki = Csánki Dezső: Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában. I–V. Bpest. 1890–1913.
Ethn. = Ethnographia. Bpest. 1890 (I). –
Et. Sz. = Magyar Etymológiai Szótár. Bpest. 1914 (I). –
FE. = Föld és Ember. Bpest. 1921(1)–1930(X).
Fejér = Fejér György: Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis. Budae. 1829–1844.
Hazai okl. = Hazai oklevéltár. I. Bpest. 1879.
Hazai okm. = Hazai okmánytár. I–VIII. Bpest. 1865–1891.

- Hóman, M. Tört.** = Hóman Bálint és Szekfü Gyula: Magyar Történet. I–VII. Bpest.
- Karácsonyi, M. Nemz.** = Karácsonyi János: A magyar nemzetségek a XIV. század közepéig. I–III. Bpest. 1900–1901.
- Károlyi:** = A Nagykárolyi gróf Károlyi-család oklevéltára. I–V. Bpest. 1883–1897.
- Komáromy** = Komáromy András: Ugocsa vármegye keletkezése. Értekezések a tört. tudományok köréből. Bpest. 1896.
- Lehoczky** = Lehoczky Tivadar: Bereg vármegye monographiája, I–III. Ungvár. 1881.
- Loc.** = Lexicon locorum regni Hungariae populosorum anno 1773. officiose confectum (Magyarország helységeinek 1773-ban készült hivatalos összeírása). Budapestini, 1920.
- Márm. Dipl.** = Mihályi János: Mármarosi diplomák a XIV. és XV. századból. Mármarossziget, 1900.
- Melich, Honf. M.** = Melich János: A honfoglaláskori Magyarország. (A magyar nyelvtudomány kézikönyve. I. k. 6. f.) Bpest. 1929.
- Miklosich** = Miklosich: Etymologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen. Wien. 1886.
- MNy.** = Magyar Nyelv. Bpest. 1905 (I). –
- MOE** = Magyar Országgyűlési Emlékek. Szerk. Fraknói–Károlyi. I–XII. Bpest. 1874–1917.
- MPREA** = Magyar Protestáns Egyháztörténeti Adattár. Bpest. 1901 (I). –
- MTsz.** = Szinnyey József: Magyar Tájszótár. I–II. Bpest. 1893–1901.
- Nyr.** = Magyar Nyelvőr. Bpest. 1872 (I). –
- NyTsz.** = Magyar Nyelvtörténeti Szótár. I–III. Bpest. 1890–1893.
- Oklsz.** = Szamota–Zolnay: Magyar oklevélszótár. Bpest. 1901–1906.
- OT** = Ugocsa vármegye községei és egyéb lakott helyei hivatalos neveinek jegyzéke. A m. kir. belügyminiszter megbízásából kiadta az Országos Törzskönyvi Bizottság. Bpest. 1908.
- Pesty** = Pesty Frigyes helynévgyűjtése a Magyar Nemz. Múzeum kéziratárában levő kéziratok kötetekben. Az ugocsamegyei gyűjtés az 1864/65. évekből való. Fol. Hung. 1114. 54. k.
- Petrov** = Petrov: Karpatoruské pomistni názvy z pot. XIX. a zpoč. XX. st. Praha. 1929.
- Petrov Mat.** = Petrov: Materialy dlja istorii Ugorskoj Rusi. VI. Predely ugorusskoj reči 1773. g. S. Peterburg. 1911.
- Reg. Var.** = Karácsonyi–Borovszky: Regestrum Varadiense. Bpest. 1903.
- Száz.** = Századok. A Magyar Történelmi Társulat közlönye. Bpest. 1867 (I). –
- Szirmay** = Szirmay Ant.: Notitia politica, historica, topographica incliti comitatus Ugochiensis. Pestini, 1805.
- Szirmai Szatm.** = Szirmay Ant.: Szathmár vármegye fekvése, történeti és polgári esmérete. I–II. Buda, 1809–1810.
- Vályi** = Vályi András: Magyarországnak leírása. I–III. Buda, 1796–1799.

Wenzel = Wenzel Gusztáv: Árpádkori új okmánytár. I–XII. Bpest. 1860–1874.

Zichy = Zichy okmánytár. I–XII. Bpest. 1871–1931.

ZONF = Zeitschrift für Ortsnamenforschung. München–Berlin. 1925 (I)–.

Azokat a nyelvészeti jegyzeteket, melyek végén forrásként megjelölve a „Kniezsa” név található, kéziratként közvetlenül kaptam dr. Kniezsa István egyetemi m. tanár úrtól.

Az adatok összegyűjtésének, csoportosításának s közlésének módszeréről a „Bevezetés” tájékoztat.